ERDE JAAR. N°. 967. **1840.** DONDERDAG, 24 DECEMBER.

DE AVONDBODE,

Abonnement
AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 206.
alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten *franco* worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

Prijzen
VOOR 3 MAANDEN,
te *Amsterdam* .... *f* 7.—
en *Buitensteden* franco .... » 8.—
ADVERTENTIËN.
ZEVEN REGELS of minder .... *f* 1.75.
Elken regel meer .... » 25.
ZEGEL voor elke Advertentie en herhaling .... » 35.

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

---

egens het Kersfeest, zal op Vrijdag den 25 dezer, geen mer en ook geene tweede editie van den *Avondbode* den uitgegeven.

NEDERLANDEN.

ZITTING VAN DE TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Dingsdag 22 *December*.

n de zitting van heden zijn de beraadslagingen over de begrootingswet voor 1841 voortgezet, en is nu bepaald het eerste ontwerp, vaststelde het eerste hoofdstuk, *Huis des Konings*, aan de orde gesteld.

Er waren 49 leden tegenwoordig. Ook HH. Exc. de ministers en hoofden ministeriële departementen bevonden zich in de vergadering.

De heer Warin heeft heden, even als de heer Bruce gisteren, zich we ziekte van het bijwonen der zittingen verontschuldigd.

De heer Kniphorst vroeg over het aan de orde zijnde ontwerp het woord. achtte zich onbevoegd, om over de tegenwoordige wet te stemmen. Bij 29 en volgende der grondwet, is een inkomen van 15 tonnen gouds aan Kroon verzekerd. Daarin kan geene verandering worden gemaakt, dan eene wijziging der grondwet. Dat inkomen kan, mag dus geen punt deliberatie uitmaken. Men mag de Kroon niet aan het gevaar eener gering blootstellen. In het contract, in het verbond tusschen Z. M. en volk staat de thans in deliberatie zijnde wet vastgesteld. Vervolgens de wet van 1822 en wat daarmede in verband staat, sprekende, zegt redenaar, dat die wet oorspronkelijk eene soort van conciliatie was tot goeding der in den revolutietijd geconfisqueerde domeinen van het huis Oranje. Maar men heeft die wet bedorven en verscheurd. Men heeft Koning durven aanraden, om die domeinen te doen dienen tot het den van den speculatiegeest, die zoo veel heeft bijgedragen tot den achuitgang onzer financien. De spreker zou zich van de stemming onthouden.

De heer Gevers sprak tegen, dat de tegenwoordige wet geen onderwerp beraadslaging zou kunnen uitmaken. Men zou die kunnen verwerpen, om de zaak, maar om den vorm. Zoo had de kamer tegen de wet kunstemmen, omdat niet aan het verlangen tot het overbrengen daarop [illegible] Even zoo had men zeer goed zwarigheid maken tegen de wijze van uittrekken der vijftien tonnen gouds, in band met het millioen gulden, dat werkelijk thans voor het inkomen der wordt betaald. Zelfs bij den spreker hebben bedenkingen van dien bestaan; doch op verzekeringen der ministers afgaande, zal hij voor wet stemmen.

Z. Exc. de minister van financiën merkte aan, dat hij gisteren de begrooting tegen de beschuldiging van onvolledigheid heeft moeten verdedigen, dat hij thans hoort aanvoeren, dat daarop een post is gebragt, welke daarop behoort. Naar het oordeel des ministers, is echter deze bedenking door den tweeden spreker volkomen wederlegd. Het geldt hier een' post uitgaven, waardoor niet eene wijziging der grondwet kan worden tot and gebragt, maar de bepalingen dier grondwet enkel worden toegepast.

Bij de stemming verklaarden zich 48 leden voor de wet, en houdt één, heer Kniphorst, zich buiten stemming.

Omtrent het tweede hoofdstuk, de *Hooge Collegiën van Staat en het binet des Konings* heeft de heer Luzac bedenkingen gemaakt tegen het ling nemen van staatsraden in buitengewone dienst, bij den raad van state, als strijdig, volgens den redenaar, met den geest en de strekking der grondwet, welke bepaalt, dat voornoemd collegie uit 12 leden zal zamengesteld zijn. Verder maakte de spreker aanmerking over de ongelijkmatige bezoldiging der leden van den raad van state; over het onregtvaardige, dat vele broeders der orde van den nederlandschen leeuw de hun toegelegde 200 niet ontvangen. Ten slotte drong hij op de herziening der wet nopens de rekenkamer aan.

Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken beantwoordde den heer Luzac, nopens het niet uitreiken van *f* 200 aan alle de broeders der orde van den nederlandschen leeuw. Z. Exc. merkte aan, dat zulks alleen geschiedde als een bezuinigingsmaatregel, en dat naarmate er broeders sterven, anderen in de plaats treden.

De heer Gevers beklaagde zich, dat het in beraad zijnde hoofdstuk wederom hooger, dan in het vorige jaar, was opgevoerd.

Bij de stemming is dit ontwerp, met eene meerderheid van 47, tegen 2 stemmen (die van de heeren Hooft en Gevers) aangenomen.

Bij de beraadslaging over het derde hoofdstuk, *Buitenlandsche Zaken*, heeft de heer Luzac het allereerst het woord gevoerd. De redenaar zou gaarne zien, hetgeen den vorigen dag was ter sprake gekomen, dat namelijk de administratie der nationale nijverheid mogt worden opgeheven. Men had daarvan toch niet dan wrange vruchten geplukt. Verder merkte de redenaar omtrent onze buitenlandlandsche zendingen aan, dat men daarmede soms met te kwistige hand te werk gaat, en dikwerf bloot uit hoffelijkheid gezanten benoemt. Dit was, onder anderen, bij de koninginnen van Spanje en Portugal het geval. Ook in Denemarken kon de zending opgeheven worden. Ook vond de redenaar, dat tot die soort van bezendingen gemeenlijk bemiddelde personen gebezigd worden, en dat deze dan ook ten deele van hun eigen fortuin in de kosten van de gezantschappen moesten voorzien.

De heer Tromp ging den ongunstigen toestand van 's lands financiën na, blijkbaar vooral uit de laatst gedane mededeelingen. Onze reeds zoo drukkende schuldenlast moet nog met dien van het syndicaat vermeerderd worden. Er bestaat eene schuld aan de handel-maatschappij van 39 millioen. Bij dien staat van zaken zal het wel allezins pligt zijn, onze staatshuishouding, zoo veel mogelijk, in te krimpen. Bij de gedane voordragten kon de redenaar daarvan geenszins het bewijs aantreffen. Integendeel bestond bij sommige verhooging. Van financiën en oorlog zou hij niet spreken. De ministers dier departementen waren te kort aan het bewind, om aanmerkelijke bezuinigingen te kunnen voorstellen. Bij de andere departementen had de redenaar gewenscht, dat er meerdere bezuinigingen waren ingevoerd.

Z. Exc. de minister van buitenlandsche zaken gaf, in antwoord op den heer Luzac, te kennen, dat de administratie der nationale nijverheid zou worden opgeheven, en het beheer daarvan over de verschillende departementen worden overgeslagen. Wat overigens het beheer van voornoemde administratie betreft, moest Z. Exc. verklaren, dat sedert 1834, toen dezelve onder zijn beheer werd gesteld, geene overdreven begunstigingen waren verleend. Er bestond een onderscheid tusschen te veel en niets te doen. Ontegenzeggelijk was het, dat de verleende ondersteuningen de algemeene welvaart in ruime mate hebben bevorderd. De scheepsbouw was daardoor een der voornaamste takken onzer welvaart geworden. Thans, daar er een voldoend getal schepen [illegible] heeft men het uitleggen [illegible] gestaakt. Z. Exc. kon het niet ontkennen, dat voor de nijverheid meerdere gelden zijn uitgegeven, dan bij de begrooting bepaald was; doch zulks waren beschikbare sommen, vroeger aan fabrijken toegekend. Aan hem, minister, was intusschen geen enkel voorbeeld bekend, dat er gedurende zijn bestuur eenige aanmoediging uit staatkundige inzigten is verleend geworden. Z. Exc. betoogde verder, in antwoord op een' der redenaars, dat de nederlandsche stoomboot-maatschappij niet bovenmatig is begunstigd geworden. De contracten met dezelve, omtrent de sleepdienst op den Rijn aangegaan, waren noodzakelijk. Het streven der Regering is overigens om de kosten voor de vaart op den Rijn door den handel zelven te doen dragen. Z. Exc. toonde bij deze gelegenheid de belangrijkheid van den Rijn-handel aan, welke daaruit kan blijken, dat in één jaar bijna 3½ millioen centenaars op- en afgesleept zijn. Omtrent de buitenlandsche zendingen, merkte de minister aan, dat dezelve zoo laag mogelijk waren gesteld, dat er, sedert 1830, aanzienlijke bezuinigingen zijn ingevoerd; dat, niettegenstaande nieuwe gezantschappen hebben moeten worden worden opgerigt, werkelijk bijna 2½ tonnen gouds minder worden uitgegeven; dat men toch niet uit het oog moet verliezen, dat het hoofddoel van alle zendingen is de bevordering of het behoud van materiële voordeelen, en dat men voor eene geringe bezuiniging die voordeelen niet in de waagschaal mag stellen. De zeeman mag zich om het geringe loodsgeld niet aan onbekende klippen wagen. Men heeft te veel belang bij het buitenland, om ten deze al te zuinig te werk te gaan. Handel en scheepvaart zouden daardoor alle bescherming, hulp en bijstand kunnen verliezen. Wanneer men de ondervinding raadpleegt, zal men zien, dat het voor den staat van het hoogste belang is, behoorlijk vertegenwoordigd te worden, en dat soms te ver gedreven zucht om het volksgeluk te bevorderen aanleiding geeft tot de instorting van het geheele staatsgebouw en tot verderf van het vaderland. — Z. Exc. kon ook niet toegeven, dat de buitenlandsche gezanten ten deele uit eigen middelen in de kosten der ambassades zouden moeten voorzien. Dan zou men van het beginsel uitgaan, dat steeds bemiddelde personen met diplomatische zendingen moesten worden belast. Hier moet het aristocratische beginsel vooral uitgesloten worden.

De heer van Dam van Isselt drong nader aan, dat de stoomboot-maatschappij, ten nadeele der schippers, bevoorregt wordt, en begeerde, dat die zaak aan een bepaald onderzoek worde onderworpen. Z. Exc. de minister zeide zulks toe.

De heer Schimmelpenninck toonde uit de aan de kamer overgelegde staten aan, dat, niettegenstaande de rede van den minister, aan fabrijken 50 tot 60 duizend gulden is verleend. Ziet men nu, dat de Regering voornemens is daarmede voort te gaan, dan bestaat de gegronde bezorgdheid, dat men met de bij de begrooting bepaalde gelden niet zal toekomen. Hij moest dus bepaaldelijk aan de Regering afvragen, of zij gezind is met die hooge toelagen voort te gaan.

Z. Exc. de minister van buitenlandsche zaken voerde nogmaals het woord, en drong er ten zeerste op aan, dat onder zijn beheer geene andere gelden voor de nijverheid aangewend zijn, dan die op de begrooting uitgetrokken. Ook de beschuldiging nopens gelden aan de belgische orangisten verstrekt, weerde Z. Exc. van zich af. De minister heeft daartoe nimmer de hand geleend.

De heer Luzac merkte nog aan, dat hij geenszins den tegenwoordigen minister beschuldigd heeft gelden aan orangisten te hebben doen uitreiken. Zijne gemaakte aanmerkingen vonden haren grond in de gedane mededeelingen, waaruit blijkt, dat de administratie der nijverheid in België aan schuld nog een kapitaal van ruim 6½ millioen heeft uitstaan, aan belgische fabrijkanten verleend. Geen der leden meer het woord vragende, zijn de discussiën gesloten. Het ontwerp is aangenomen met eene meerderheid van 29, tegen 20 stemmen. Tegen hebben gestemd, de heeren Hooft, Kniphorst, Heloma, Verweij Mejan, Gevers, Star Busman, van Rappard, van de Mortel, de la Court, Luzac, van Panhuijs, van der Gronden, Binkes, Modderman, Keerens, van Nagell, Rengers, Tromp, de Backer en van Meeuwen.

Bij de beraadslaging over het 4de hoofdstuk, *Justitie* heeft de heer Schimmelpenninck aangedrongen, dat de regters niet, behalve hunne tractementen, ook nog buitengewone toelagen erlangen.

De heer van Nes gaf zijn leedwezen te kennen, dat, ten gevolge der wet op de regterlijke organisatie, welke tegen den zin van een groot deel der kamer is goedgekeurd, het hoofdstuk van justitie zoo hoog is opgevoerd.

De heer Luzac deelde dit gevoelen met den vorigen redenaar, doch zeide, dat nu eens die wet aangenomen en ingevoerd is, men dezelve eerst eenige jaren moet laten werken, alvorens daarin verandering te brengen. De redenaar drong verder aan op de spoedige aanbieding der verdere boeken van het wetboek van strafregt. Sinds 25 jaren is zoodanig wetboek aan de natie toegezegd. De redenaar beklaagde zich bij deze gelegenheid, dat er bij sommige regtbanken zaken zeer lang onafgedaan bleven, zoodat vele personen nutteloos maanden in de gevangenis moeten zuchten.

Z. Exc. de minister van justitie verdedigde kortelijk de voordragt. Z. Exc. ontkende niet, dat aan vele regterlijke personen, onder anderen, aan den voorzitter van den hoogen raad, toelagen boven hunne tractementen worden verleend, doch dit is het gevolg der nieuwe wet op de regterlijke organisatie. Z. Exc. gaf de verzekering, dat er voortaan geene uitgaven voor zijn departement, buiten de begrooting, zullen gedaan worden.

Bij hoofdelijke stemming is dit ontwerp, met eene meerderheid van 48, tegen 1 stem, (die van den heer Hooft) aangenomen.

Vervolgens zijn de beraadslagingen over het 5de hoofdstuk, *Departement van Binnenlandsche Zaken*, geopend.

De heer van Hoorn van Burgh zeide, dat over het algemeen de toestand der ambtenaren meer beklagens- dan benijdenswaardig is, vooral hier ter stede, daar hun genoegzaam alle hoop op bevordering is afgesneden. Men behoort dus heil te zoeken, niet in de vermindering van de bezoldiging dier ambtenaren, maar in de vereenvoudiging in de administratie.

Na deze algemeene beschouwing overgaande tot het behandelen van het tegenwoordig hoofdstuk, verklaarde hij, dat inzonderheid bij dit departement bestaat eene doorgaande strekking, eene zucht tot vermeerdering der uitgaven. Om zich hiervan te overtuigen, behoeft men slechts te vergelijken de posten van uitgaaf tusschen de tegenwoordige en de nu in deliberatie zijnde begrooting. De uitgaven voor de maatschappij van weldadigheid, die vroeger niet op de begrooting zijn verschenen, had hij, als voorstander dier edele maatschappij, met genoegen onder de geregelde uitgaven opgenomen gezien.

MENGELWERK.

EEN DANDY.

(Vervolg en Slot.)

Het was op eenen zondag, toen hij in die stad aankwam, en de belijders der roomsch katholijke godsdienst stroomden in menigte uit de hoofdkerk. Een enkele blik van den prins was voldoende, om onder dezelve de jonge miss te herkennen, in weêrwil dat haar gelaat met eenen sluijer was bedekt. Eene oude dame aan den eenen arm houdende, hield zij in de andere hand een gebedenboek. Bij het zien van de postchais en van hem, die zich in dezelve bevond, maakte zij eene beweging, die verbazing en schrik kenmerkte. De prins steeg uit het rijtuig, groette de beide dames en bood der oudste, de tante van miss FITZ HERBERT, zijnen arm.

« Ik heb u iets belangrijks mede te deelen, mistriss, » sprak hij; « heb dus de goedheid mij te veroorloven, u naar uwe woning te vergezellen. »

De oude dame gaf den onbekende haren arm, zonder te weten wat dit zonderling gedrag moest beduiden. Zij kwamen aan een ouderwetsch huis, waar echter alles rijkdom scheen aan te toonen.

« Gij zijt mij ontvlugt, » zeide de prins zachtjes tot miss CLARA, « en ik kon niet meer leven zonder u te zien. »

« Luister naar mij, mylord, » antwoordde miss FITZ HERBERT, zich met eenen moed wapenende, die geheel in tegenspraak was met hare tranen, de bleekheid van haar gelaat en het zenuwachtig beven van hare handen. « Luister naar mij, mylord! Heb medelijden met een arm meisje, dat de eer op hoogeren prijs dan het leven stelt, en dat zich echter misschien zou kunnen vergeten. Ik belijd u zulks, ten einde mij daardoor onder de bescherming uwer edelmoedigheid te plaatsen! Verlaat mij dus, mylord, en belemmer de pogingen van een ongelukkig meisje niet, om die herinneringen te vergeten, die zij misschien geheel haar leven zal behouden. »

« Mevrouw, » dus zeide de prins, zich tot de tante wendende, en zonder miss CLARA regtstreeks te antwoorden; « gij bemint uwe nicht voorzeker teeder, en gij zult gewis eene groote opoffering voor haar geluk niet ontzien? Wilt gij met haar *Engeland* verlaten? Zoodra wij alle drie den voet op het vaste land zullen gezet hebben, zal een priester het huwelijk van miss CLARA FITZ HERBERT met GEORGE, prins VAN WALLIS, inzegenen, ik geef u daarop mijn woord, als edelman. »

« De kroonprins! » riep de oude dame verschrikt uit.

Miss FITZ HERBERT wankelde tusschen de vervoering des geluks, en de folteringen van de wanhoop.

« Neen, mylord, » zeide zij eindelijk, « ik zal uwe edelmoedige aanbiedingen niet aannemen. Ik begeer geen geluk, dat u ongelukkig zou maken. Gij zoudt daardoor de gramschap uws vaders op u laden, en de genegenheid van het volk verliezen. »

« *Engeland* zal er trotsch op zijn, als eene zijner dochteren ten troon stijgt! Wat mijnen vader betreft, een kroonprins heeft geenen vader, miss CLARA. Moet ik het u belijden? Helaas, deze droevige waarheid is de geheime oorzaak, waarom ik mij aan eene zoo dwaze en verkwistende levenswijze heb overgegeven. Wat zou ik, zonder de minste ware hartelijke genegenheid ter wereld, anders hebben kunnen doen? Men moest den ongelukkige, die geen andere troost dan het vergeten overblijft, zijne dronkenschap niet verwijten. Dat eene zoo edele liefde, als de uwe, zich aan mij laat boeijen, en ik zal terstond een ander mensch worden. *Engeland* en de koning zelfs zullen haar zegenen, wier teederheid den ommekeer bewerkte. Miss HERBERT verhoor mij; stoot mij niet terug; ik bied u eene kroon aan, geef mij daarvoor de eer, de deugd en het geluk! »

« Maar ik ben eene katholijke. Mijne godsdienst is de uwe niet. »

« Door eene katholijke koningin zullen de rampen van *Ierland* worden verzacht; gij zult de vertroostende engel zijn, de engel des vredes, die een einde aan de grieve dier gewesten zal maken. »

« Ach, houd op, mylord, houd op, » stamelde zij verbleekende, haar gelaat met hare handen bedekkende, en terwijl een vloed van tranen uit hare oogen stroomden.

» CLARA, dierbare CLARA. Aan uwe voeten, wacht ik nu een enkel woord. Spreek het uit, en ik word één ander mensch, den troon waardig, dien ik eens zal bekleeden. Indien gij het mij weigert, laadt gij al de verantwoordelijkheid, voor de misslagen, welke ik begaan zal, op u. Miss HERBERT, ik verwacht van u eer of schande — het leven of den dood. »

« Welnu! » sprak zij, « dat de Hemel mijn verstand verlichte! Laat mij een jaar lang den tijd om er over na te denken, of ik u kan en mag gelooven! Gedurende dat jaar zult gij tevens in uw eigen hart kunnen lezen en het beproeven. »

« Een jaar! » riep de prins wanhopend uit. « Een jaar zonder u te zien en zonder u te hooren, en een jaar ver van u! Gij wilt dus mijnen dood, CLARA! Waartoe wacht ik langer. Verbeeld gij u, dat ik in eene zoo ernstige zaak onbesuisd handel, dat ik dwaselijk mijn geluk op het spel zet? — dat ik mij door grilligheid laat vervoeren? Neen, miss, de liefde, welke gij inboezemt, dat weet gij zelve wel, kan niet voorbijgaande zijn. Was de teederheid, welke ik voor u gevoel, niet zuiver en duurzaam, zou ik dan de taal voeren, welke ik thans tot u spreek, eene taal, die mij heden voor de eerste maal over mijne lippen komt? Ach! zeg, dat gij mij niet bemint, dat gij mij niet zoudt kunnen beminnen, maar hoon mij niet. »

Voor zoo vele betuigingen van liefde moest wel het beminde voorwerp zwichten. Drie dagen later vertrok miss FITZ HERBERT, met hare tante. Den daaraanvolgenden dag begaf zich ook de prins VAN WALLIS naar het vaste land. Eindelijk, het huwelijk tusschen de jeugdige iersche schoone en hem, die eenmaal onder den titel van GEORGE IV moest regeren, werd te *Parijs*, naar men zegt, in de kapel des hertogs VAN ORLEANS voltrokken.

Weinige maanden later keerden de jonge echtelingen naar *Engeland* terug en weldra was het geregeld gedrag en de stille levenswijze, welke de prins VAN WALLIS leidde, het onderwerp der gesprekken in alle kringen te *Londen*. Hij leefde afgezonderd, hield zich ernstig met de openbare aangelegenheden bezig; zijn gezelschap bestond niet meer uitsluitend uit de hevigste leden der oppositie, en hij trachtte, zoo veel mogelijk, orde op zijne zaken te stellen. Deze laatste verbetering was de moeijelijkste, maar zijne jonge gade schraagde zijnen moed en wees hem den weg tot spaarzaamheid en orde. Beider grootste genoegen bestond daarin, des avonds te voet te wandelen, te zamen in eene gesloten loge den schouwburg te bezoeken, en vervolgens zich weder naar hunne eenvoudige, maar bekoorlijke woning, in eene der afgelegenste wijken van *Londen* te begeven. *Engeland* verheugde zich in de verandering, welke de prins had ondergaan; men juichte de edelmoedige pogingen van miss FITZ HERBERT toe. Vaak omringde de volksmenigte, bij het uitgaan van den schouwburg, eerbiedig haar rij-

Ten slotte drong hij aan op bezuinigingen, maar op bezuinigingen, die niet tevens de inkomsten zullen verminderen; geene bezuinigingen, die, zonder onderzoek of kennis van zaken, ondoelmatig worden ingevoerd. Indien de natie overtuigd is, dat alle mogelijke besparingen van uitgaven zijn daargesteld, dan geloofde de spreker, dat de lasten met naauwgezetheid zullen worden opgebragt en gewillig worden gedragen.

De heer Kniphorst verlangde ingelicht te worden, of de tegenwoordige kering de guarantie der leening van den Rijn-spoorweg op zich heeft genomen, die buiten de toestemming der staten generaal is aangegaan. Indien dit laatste het geval niet is, dan vermeende hij, dat het departement van binnenlandsche zaken moet worden ontlast van al datgene, hetwelk met dien Rijn-spoorweg in verband staat.

De minister van binnenlandsche zaken zeide in substantie, dat het ook hem, even als alle leden der kamer, tot leedwezen verstrekt, dat voor het departement van binnenlandsche zaken hooger sommen zijn aangevraagd. In een rijk echter, waar de bevolking zoo zeer toeneemt, worden ook meerdere middelen vereischt, om de verschillende uitgaven te dekken. Tot nog toe heeft men de wetenschappen gelijken tred zien gaan met de andere rijken. In een land, waar de bevolking toeneemt, heerscht ook meer armoede, en, helaas! de gevangenissen worden meer bevolkt.

Z. Exc. wierp echter het verwijt van zich af, als of bij dit departement de strekking tot eene vermeerdering van uitgaven zou bestaan. Integendeel is de begrooting van dit departement opgemaakt met de meeste zorg en spaarzaamheid. De kosten voor eene der hoogescholen waren slechts met ƒ 30 vermeerderd; de post van ƒ 9.500 is vroeger uit het overschot van andere hoofdstukken gevonden; alleen omdat ook hij minister wilde, dat de begrooting eene waarheid zou zijn, is dezelve afzonderlijk voorgedragen.

Z. Exc. zeide wijders, dat wel verre van de centralisatie te bevorderen, hij steeds al hetgeen binnen zijn bereik was, aanwendde, om vereenvoudigingen daar te stellen, waarin hij door oude en bekwame ambtenaren wordt ondersteund. Gedurende dat hij de eer had aan het hoofd van dit departement te staan, was er geen één nieuw ambtenaar geplaatst; 18 waren intusschen afgevallen en, zoo mogelijk, zal het overblijvend getal nog meer worden verminderd. De rente van het gedeeltelijk kapitaal, besteed tot droogmaking van het Haarlemmermeer, hadden op de begrooting moeten zijn gebragt. Z. Exc. gaf echter tevens te kennen, dat de uitgaven voor die werken beneden het peil der raming zijn gebleven. Daardoor was het mogelijk geworden de renten uit de geraamde uitgaven te vinden.

De vermindering van het getal der hoogescholen en athenaea, reeds eenmaal ter sprake geweest, zal in het volgende jaar wederom in overweging worden genomen. De minister achtte het onmogelijk om de uitgaven voor de districts commissarissen ten koste der provincien over te brengen. Aan de maatschappij van weldadigheid verlangde de minister geene meerdere uitbreiding te geven. Wanneer die maatschappij niet bestond zou Z. Exc. dezelve niet verlangen, maar hij gelooft tevens, dat na die eens bestaat, het zaak is, dezelve zoo veel mogelijk te ondersteunen. Het is kort bij die maatschappij moest daaraan worden toegeschreven, dat men van derzelver oorspronkelijk doel, namelijk de behartiging van den landbouw, is afgeweken, en zich integendeel op de behartiging van het fabrijkwezen heeft toegelegd. Na te hebben herhaald hetgeen op gisteren door Z. Exc. den minister van financiën ten aanzien der landsdrukkerij is gezegd, verklaarde Z. Exc. ten slotte, dat Koning Willem Frederik van den Rijnspoorweg guarant is gebleven, en dat de werkzaamheden op denzelfden voet voortgaan.

De heer van Hoorn van Burgh antwoordde Z. Exc., en zeide, dat reeds bij de eerste oprigting der maatschappij van weldadigheid, het fabrijkwezen met den landbouw hand aan hand is gegaan, en wel om de eenvoudige reden, dat vaste de maatschappij lieden zijn opgezonden, ongeschikt voor den landbouw. Hij vermeende, dat het onnaauwkeurig was, dat de maatschappij in de laatste jaren de bevordering van den landbouw had gestaakt. Integendeel was hij onderrigt, dat nog in de laatste tijden de ontginning van woeste gronden aanmerkelijk is geweest.

Het ontwerp in omvraag gebragt zijnde, is hetzelve, met eene meerderheid van 34 tegen 15 stemmen, aangenomen.

Tegen hebben gestemd, de heeren: Hooft, Heloma, Gevers, Star Busman, van de Mortel, Luzac, van Panhuys, van der Gronden, Modderman, Kerens, van Nagell, van Hoorn van Burgh, Tromp, de Backer en van Meeuwen.

Het 6de en 7de hoofdstuk der begrooting, departement van der *Hervormde* en *Roomsch-Katholijke Eeredienst*, zijn daarna, zonder discussie, met algemeene stemmen, aangenomen.

Vervolgens zijn de discussiën over het 8ste hoofdstuk, letter *a.*, departement van *Marine*, geopend.

De heer Schimmelpenninck zeide, dat herinnering aan onzen vorigen roem en de bewustheid, dat 's lands financien van de koloniën afhankelijk zijn, de staten-generaal steeds bereid hebben doen zijn, om de sommen voor het departement van marine toe te staan; niet om, zoo mogelijk, de groote mogendheden nabij te streven, maar omdat de behoefte aan eene voldoende marine tot bescherming van handel en koloniën algemeen werd gevoeld.

Hij opperde overigens twee bezwaren tegen dit hoofdstuk, als: 1°. had de Regering in de laatste antwoorden ruiterlijk bekend, dat behalve deze sommen, 4 tonnen gouds uit de koloniale kas ten behoeve der marine zullen worden besteed. Hij noemde dit inconstitutioneel. De indische baten behooren aan het moederland, en er kan zonder wet niet over worden beschikt. Hij achtte zich onbevoegd daartoe de hand te leenen. Men had de uitgaven voor de marine eenvoudig met ƒ 400.000 moeten vermeerderen, en daarentegen de subsidie uit de koloniën voor gelijke som moeten opvoeren.

Ten tweede betreurde hij het nutteloos gebruik der toegestane gelden. Onderscheidene schepen worden op stapel gezet, maar niet uitgerust en bemand. Bevaren matrozen bezit Nederland luttel weinig. De schepen vergaan op de werven. Daarenboven merkte hij aan, dat met de uitrusting van de schepen op 's lands werven meerdere kosten dan op de particuliere werven gepaard gaan. Hij zou nadere inlichtingen van Z. Exc. den minister van marine afwachten.

De heer van de Velde zeide, dat aan de inlichtingen, nopens dit hoofdstuk gegeven, nog al een en ander ontbreekt. Zoo was, onder anderen, niet, even als verleden jaar, het getal manschappen opgegeven, die op 's rijk werven in dienst zijn. Hij betreurde, dat de bemanning der schepen niet krachtdadiger kan worden bevorderd, en dat het middel, om daarin te voorzien, door de staten-generaal, tijdens de herziening der grondwet, is verworpen. Hij hoopte, dat bij de wet op de milicie die middelen zullen worden voorgedragen, die strekken kunnen om krachtdadig onze zeemagt te verbeteren.

De heer de Jonge van Campens Nieuwland verklaarde zich in denzelfden geest als de heer Schimmelpenninck, en toonde aan, dat, tijdens de bataafsche republiek, en onder het bewind van Koning Lodewijk, bij eene geduchter zeemagt, de uitgaven niet meer dan thans hebben bedragen.

Hij zeide, dat alle de zeeën met onze handel-schepen zijn overdekt; doch, dat Nederland geene beschermende vlag, geene oorlog-schepen heeft. Hij vroeg, wie zijne kinderen tot het zeemans beroep zal opleiden, nu zij altijd op het land leven. De spreker wenschte niet de vroegere tijden terug, doch tot bescherming van den handel, is het noodzaak eene scheepsmagt te hebben, ingerigt naar de behoeften van het oogenblik, waarin wij leven. De uitgaven moet niet zoo zeer voor de administratie, maar veeleer voor de marine zelve worden besteed. Hij zal niet weigeren de aangevraagde sommen. Men mag hier het vaderland niet vergeten, waar het het hoogste belang, de eer des vaderlands geldt.

Z. Exc. de minister van marine zeide in substantie, dat men heeft voorgegeven, dat er jaarlijks 5 millioen voor de marine wordt aangevraagd, terwijl wij geene marine hebben, en beriep zich tot wederlegging daarvan op het getal schepen, dat, zoowel in de Indiën als hier te lande, aanwezig is, en waarvan nog ten bewijze verstrekte het escader, dat in den afgeloopen zomer een kruistogt in de Noordzee heeft gedaan, hetwelk men dan ook in het volgende jaar denkt te herhalen.

De middelen tot het beter bemannen der schepen, achtte Z. Exc niet tot de magt, niet tot de bevoegdheid der Regering. De middelen, om het bezwaar op te heffen, waren door de kamer afgestemd; zonder dit, had men op eene behoorlijke en doelmatige wijze in hetzelve kunnen voorzien. Eene vrijwillige werving levert onoverkomelijke moeijelijkheden op, zoodat men zelfs geene matrozen van de 1ste en 2de klasse kon werven. De bloeijende koopvaardijvaart, en de meerdere daaraan verknochte voordeelen, doen de matrozen niet in 's lands dienst treden. Z. Exc. gaf echter tevens de verzekering, dat bij de aanstaande voordragt der wet op de milicie, op dit onderwerp zal worden teruggekomen, als zijnde het eenige middel, om in het bezwaar te voorzien.

Zijne Exc. zeide wijders, dat het ook hem de kostbaarheid onzer maritime etablissementen niet onbekend was, doch dat dit onderwerp steeds een rijp onderzoek vordert. Eene commissie heeft daaromtrent, eenige jaren geleden, een omslagtig rapport ingediend. Dit rapport maakt den grondslag uit van het tegenwoordig onderzoek. Intusschen vermeende de minister, dat onze geographische ligging steeds twee maritime etablissementen vordert ten tijde van oorlog; de etablissementen van aanbouw moeten zijn in de nabijheid der groote handelsteden; de etablissementen van uitrusting daarentegen in de nabijheid der zeegaten. Zijne Exc. is echter innig overtuigd van de mogelijkheid der inkrimping op die werven.

Ten aanzien der onregelmatige bijdragen uit de indische geldmiddelen voor het departement van marine zeide Z. Exc., dat de begrooting niet verbindend is voor het volgend jaar, dat bij de aanvaarding van dit departement dezelve reeds was vastgesteld, en er geen tijd was, om daarin veranderingen te maken. De minister achtte het wijders onverschillig, in tien men er op staat, vermits het een beginsel geldt, in het vervolg dit departement met 4 ton te verhoogen, en daarentegen het excedent der koloniën voor die som te vermeerderen, hetgeen echter tot eene aanmerkelijke verhooging van het cijfer der begrooting zal leiden.

Betreffende de geringheid onzer tegenwoordige scheepsmagt bij vroegere tijden bij gelijke uitgaven, zeide Z. Exc., dat dit onnaauwkeurig was, vermits, onder anderen, in 1800 voor de marine hier te lande 9 millioen was uitgetrokken, en zelfs, in 1806, 16 millioen. Men konden dus met die sommen een geduchter zeemagt bezitten.

De heer Schimmelpenninck nam volkomen genoegen met de gegeven ophelderingen en zou voor dit hoofdstuk stemmen, dat, vervolgens in omvraag gebragt zijnde, met algemeene stemmen, is aangenomen.

Het 8ste hoofdstuk, letter B., is mede met eenparige stemmen aangenomen. De heer Luzac had aangedrongen, dat alle de koloniale pensioenen, tot bevordering der regelmatigheid, op 's lands begrooting zouden worden gebragt. Z. Exc. de minister van marine en koloniën achtte dit echter onraadzaam, vermits bij een onverhoopt verlies of tijdelijk gemis dier koloniën, het moederland dan met die pensioenen zou blijven bezwaard.

De beraadslagingen over het 9de hoofdstuk, *Departement van Financiën*, zijn daarna geopend.

De heer van Nes schetste een donker tafereel van den toestand van 's lands financiën. Aanzienlijke sommen zijn te loor gegaan door het blind vertrouwen der kamer, maar hij vroeg tevens, waartoe gestrekt hebben ruim 34 millioen, waarvan de tegenwoordige minister het deficit had aangetoond; waar gebleven zijn de 39 millioen aan de handel maatschappij, behalve het overschot uit de geldmiddelen der koloniën. De spreker deed op nieuw opmerken, het hoog gewigt der verantwoordelijkheid der ministers, en betreurde, dat een ontoereikend en onvolledig voorschrift omtrent deze materie bij de dubbelde kamer in onze grondwet is ingelascht.

In zulke oogenblikken, zeide de spreker, is hij tot het lidmaatschap in deze kamer benoemd. Hij betreurde eenen staat van zaken, dien hij altijd heeft bestreden, zoo lang zijne stem niet is versmoord. De schuld is nu nog op nieuw vermeerderd. De renten van het bestaand deficit zullen nu deze of gene bezuiniging verslinden. Veel moed werd er toe vereischt, om het bestuur der uitgeputte financiën op zich te nemen. Hij betuigde daarom aan den bekwamen, regtschapen man, die deze taak heeft op zich genomen, zijnen opregten dank. Indien hij in zijne verwachting, tot verbetering van het financiëel stelsel, wordt te leur gesteld, dan zal dit den spreker doen denken aan den roomschen senaat, die, na het verlies van een' veldslag tegen Hannibal, aan den veldheer deszelfs dank betuigde, omdat hij aan het behoud van den staat niet had gewanhoopt. Hij rekende zich dan ook verpligt aan den minister van financiën vertrouwen te schenken, een vertrouwen, waarop hij zoo zeer, ook uithoofde der openhartige blootlegging van 's lands financiën, aanspraak had. Hij zal dus voor de wet stemmen, bij de bestaande zekerheid, dat de minister alle bezuinigingen wil. Eene voorwaarde hechtte hij echter aan zijn goedkeurend votum ten deze, namelijk, dat de minister de verzekering gave, dat de enorme som voor de pensioenen, wachtgelden en afloopende betalingen worde verminderd. De spreker zeide, dat vele persoonlijke belangen daartegen in den weg staan, doch hij vermeende tevens, dat persoonlijke belangen de oorzaak zijn van den tegenwoordigen toestand van het vaderland, en dat het meer dan tijd is, om die persoonlijke consideratiën te doen ophouden.

De minister van financiën zeide in substantie, dat de vorige spreker met zwarte kleuren den toestand van 's lands financiën heeft afgeschilderd. Hij heeft gezegd, dat er moed toe behoort, om het beheer der financiën op zich te nemen, en bij die gelegenheid het gebeurde met een Romeinsch consul herdacht. De minister koesterde echter een wensch, dat hij, namelijk, nimmer tot dien prijs zal herdacht worden. Hij zeide, dat alle zijne pogingen zullen strekken, om de zegepraal te verwerven. Op het vertrouwen echter van den vorigen spreker stelde hij grooten prijs.

Een groot bezwaar, zeide de minister, hebben de pensioenen en wachtgelden doen ontstaan. Indien bij ieder departement, zoo als gisteren een spreker uit Noord-Holland gewild had, de pensioenen waren uitgetrokken, zou dit cijfer minder in het oog vallend zijn geweest. Z. Exc. geeft echter de verzekering, dat het werk der pensioenen eene herziening zal ondergaan. Reeds gisteren heeft Z Exc. verklaard, dat men zal trachten, die uitgaven gedeeltelijk te dekken, door eene korting op de tractementen en pensioenen. Die herziening moet echter plaats hebben met voorzigtigheid, regtvaardigheid, en in sommige gevallen met menschlievendheid. Met den aanvang van het volgend jaar, zal Z. Exc. zich met dit onderwerp unledig houden, en hij geloofde intusschen te kunnen verantwoorden die pensioenen, die sedert Z. Exc aan het bestuur is, zijn verleend.

Nog twee punten stelde zich Z. Exc. tot behandeling voor, als: 1°. de nieuwe wet op de rekenkamer. Hij herinnerde, dat van alle in het verleden jaar gevraagde waarborgen daaraan nog niet is voldaan. Eene stellige toezegging is echter gegeven. Z. Exc. herhaalde die stellige toezegging. Door eene in der tijd ingestelde financiële staats-commissie is ook het onderwerp der rekenkamer behandeld. De grondslagen, die door die commissie zijn voorgesteld, zullen nu tot leiddraad verstrekken. Ook door de rekenkamer zelve is een voorslag gedaan, welke hem minister echter omslagtig voorkwam.

Z. Exc. zeide ten slotte, dat hij zich zou onthouden van het doen van beloften tot verdere bezuinigingen, eensdeels omdat beloften bij de *kamer* geene waarde schijnen te hebben, en hij ook geene beloften wil doen, welke hij niet verzekerd is van te zullen kunnen vervullen. De minister zeide, liever daadzaken te leveren, en dan is hij in staat eene lijst over te leggen, waaruit blijkt van de vereenvoudigingen en bezuinigingen, die reeds onder zijn bestuur hebben plaats gehad. Ditzelfde voetspoor hoopte hij ook in het vervolg te zullen betreden. Eenmaal, zeide Z Exc. ten slotte, zal er een tijd komen, waarop de pensioenen, die thans, ten gevolge der omstandigheden, zoo hoog zijn opgevoerd, merkelijk verminderen.

Nadat nog de heer Kniphorst eenige aanmerkingen had gemaakt omtrent de toelagen, ook door regterlijke ambtenaren genoten, waaronder het hoofd der regterlijke magt, hetgeen in politieke gedingen zijne onpartijdigheid in verdenking zou kunnen brengen, alsmede na eenige bedenkingen te hebben in het midden gebragt nopens de revenuen uit de provincie Limburg, is de discussie gesloten. Het ontwerp is, bij hoofdelijke stemming, met 35 tegen 14 stemmen, aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren Hooft, Kniphorst, Gevers, Star Busman, van Rappard, Luzac, van Panhuys, Modderman, van Nagell, Rengers, Dijckmeester, de Backer, van Meeuwen en Gockinga.

AMSTERDAM 23 December.

Dezen voormiddag heeft de raad van bestuur der koninklijke akademie van beeldende kunsten zijne jaarlijksche algemeene vergadering gehouden. De heer J. de Vos Wz., als vice president, opende dezelve, en deed daarop het jaarlijksch verslag, na de voorlezing van hetwelk Z. Ed., onder gepaste toespraken, de eereprijzen uitdeelde, welke in den afgeloopen winter- en zomer-cursus zijn behaald, zoo als die op de navolgende lijst zijn omschreven:

Akademisch Onderwijs.

EERSTE KLASSE. — *Historie.* Derde Rang. Teekenen naar het naakt levend model. Winter-Werkzaamheden. Eene kleine Zilveren Medaille aan J. H. Neuman. Een loffelijk getuigschrift, wegens studie en ijver, aan J. C. van Rossum, met het lot tegen eerstgemelde. Loffelijke melding van J. L. Beijer, G. C. Schellinberg, J. C. de Vries, H. van Oostveen, B. T. van Loo en C. Rog-Aar Snellebrand Jr. Derde Rang. Schilderen naar het naakt levend model. Zomer-Werkzaamheden. Eene kleine Zilveren Medaille aan J. H. Egenberger. Een loffelijk getuigschrift aan B. T. van Loo. Loffelijke melding van F. van Goor en C Rog Aar Snellebrand Jr.

TWEEDE KLASSE. — *Teekenen naar de Antique.* Winter-Werkzaamheden. Eerste Rang. Teekenen naar geheele Pleisterbeelden. Eene kleine Zilveren Medaille aan W. L. van Heintzendorf. De heer tweede directeur geeft bij deze gelegenheid hulde aan de nagedachtenis van dezen jongeling, een der verdienstelijke zijner leerlingen, in den bloei des levens, en, na eene allezins gunstige ontwikkeling, overleden. Een loffelijk getuigschrift aan J. S. Voddigel. Eervolle melding van B. Wijnveld Jr., J. H. Egenberger en J. A. L. Chantal. Tweede Rang. Beelden in aanleg. Loffelijk getuigschrift aan G. Postma. Derde Rang. Beelden in omtrek. Loffelijke melding van W. F. Wbemeijer en L. T. van Deth. Zomer-Werkzaamheden. Schilderen naar Pleister-Fragmenten. Loffelijke melding van B. Wijnveld Jr., W. L. van Heintzendorf en J. A. L. Chantal. Teekenen naar geheele Pleisterbeelden. Een loffelijk getuigschrift aan F. C. de Graaf en C. Muller. Eervolle melding van P. H. Cornelissen en J. B. Duncker. Teekenen naar Pleister-Fragmenten. Eervol getuigschrift aan H. T. Oberg en P. C. D. Tétar van Elven. Loffelijke melding van B. F. Srooband en E. Taurel. Teekenen naar de Ledeman. Eervol getuigschrift aan W. L. van Heintzendorf en B. Wijnveld Jr. Loffelijke melding van H. van Oostveen en G. Postma. Onder de leiding van den tweeden directeur hebben de leerlingen zich in dit jaar wederom, door het teekenen van geraamten, in natuurlijke grootte, loffelijk onderscheiden.

DERDE KLASSE. — In het landschapschilderen en teekenen is geen onderwijs gegeven.

VIERDE KLASSE. — *Beeldhouwkunst.* Eerste Rang. Ronde Bosse. Eene groote zilveren medaille aan J. P. Menger. Voor het teekenen naar Pleister-Fragmenten in deze klasse. Een loffelijk getuigschrift aan J. I. Hekker. Een loffelijk getuigschrift aan J. H. Stöver, met bevordering.

VIJFDE KLASSE. — *Graveerkunst.* Tweede Rang. Eervol getuigschrift aan F. Molenaar. Loffelijke melding van L. T. van Deth. Derde Rang. Eervol getuigschrift aan E. Taurel. Loffelijke melding van P. C. D. Tétar van Elven Vierde Rang. Loffelijke melding van J. F. Reckleben.

ZESDE KLASSE. — *Bouwkunde.* Zomer-Werkzaamheden. Eerste Afdeeling. Compositie. Onderwerp: Eene openbare boekerij, ten gerieve eener beschaafde bevolking eener stad van 60 à 80.000 inwoners. Eene groote zilveren medaille en getuigschrift aan C. Zemel Jz. Een boekgeschenk en getuigschrift aan G. van Heerden. Eervol getuigschrift aan J. Brink. Tweede Afdeeling. Reguliere Bouwkunde. Eene kleine zilveren medaille en getuigschrift aan P. A. Holm. Eervol getuigschrift aan J. Keijzer. Loffelijke melding van W. C. van Goor. Winter-Werkzaamheden. Derde Afdeeling. Bouworden. Plan en opstand eener peristyle voor een kerkgebouw naar de corintische orde. Eene kleine zilveren medaille aan P. A. Holm. Vereerend getuigschrift aan J. Keijzer en J. N. de Rijk. Loffelijke melding van W. C. van Goor, J. Meijer en J. D. Abrahams. En is in deze afdeeling het primair onderwijs mede vervat. Klasse van het bouwkundig perspectief. Eene groote zilveren medaille aan C. Zemel Jz. Eene kleine zilveren medaille aan P. A. Holm. Eervol getuigschrift aan J. van Gelder. Loffelijke melding aan W. C. van Goor. Ornament-klasse. Eerste Rang. Teekenen naar pleister-afgietsel. Eene kleine zilveren medaille aan G. Kramer. Eervol getuigschrift aan J. van Straaten en J. M. Hennemans. Loffelijke melding van D. G. Struwe, H. J. van der Wiel en L. H. Brink. Tweede Rang. Geschaduwde Ornamenten. Bijzondere eervolle melding van L. J. J. Caron; als vroeger bekroond en steeds vorderende. Eervol getuigschrift aan J. M. Hennemans. Loffelijke melding van L. J. van Straaten, H. T. Oostrup en A. Ruijsendaal. Derde Rang. Vergrooten van modellen en teekenen met oost-indische inkt. Eervol getuigschrift aan H. A. Stöver. Loffelijke melding van B. Stöver, J. J. Hensius en A. van Waalwijk. Vierde Rang. Omtrekken naar geheele Ornamenten. Eervol getuigschrift aan J. Lindauer. Loffelijke melding van J. Even, A. Roeloffs en W. J. Vermoolen. Vijfde Rang. Vergrooten van Fragmenten. Eervol getuigschrift aan C. J C. Sniet. Loffelijke melding van J. H. Werner en J. F. Lurasco. En bij deze gelegenheid is aan den heer V. Bing, voor zijne

---

tuig en begroette de jonge vrouw met die luide vreugdekreten, waarmede tot dien tijd alleen de leden van het koninklijk huis werden begroet.

GEORGE III vernam zulks en liet zijnen zoon bij zich roepen.

«Mylord,» zeide de koning, zonder eenige voorafspraak, «ik heb uw huwelijk met prinses CAROLINA VAN BRUNSWIJK gesloten.»

De prins sidderde, doch herstelde zich weldra van deze voorbijgaande aandoening.

«Ik kan het huwelijk, hetwelk Uwe Majesteit mij de eer aandoet voor te stellen, niet aannemen,» hernam hij.

«Waarom niet?» vroeg de koning woedend.

«Omdat ik reeds met eene andere vrouw gehuwd ben.»

«Ha!» sprak GEORGE, de schouders ophalende, «ik heb van deze dwaze scherts wel hooren spreken, maar ik had niet gedacht, dat gij de onbeschaamdheid zoudt hebben, mij zulks in het aangezigt te zeggen. Binnen veertien dagen zal de prinses CAROLINA te *Londen* zijn.»

«Ik kan er niets aan doen, dan voor uwe majesteit te herhalen, hetgeen ik de eer had daar aanstonds aan hoogstdezelven te zeggen. Ik ben met eene andere vrouw gehuwd.»

Met drift naderde de vorst zijnen zoon.

«Denk er aan, dat er een *Tower* te *Londen* bestaat voor ongehoorzame zoons en deportatie voor iersche ligtekooijen.»

Na het uitspreken dezer vreeselijke woorden keerde hij den prins VAN WALLIS den rug toe en vertrok.

Toen GEORGE bij CLARA in de kamer trad, las zij reeds alles, wat er gaande was, op zijn gelaat, zonder dat hij nog een enkel woord gezegd had. Zij zag hem lang en zwijgende aan, en las uit de oogen van den prins besluiteloosheid en vrees.

«Mylord,» sprak zij, terwijl zij de zenuwachtige beweging zijner lippen poogde tot bedaren te brengen, «mylord, ik begrijp u. Het doet u thans leed, dat wij gehuwd zijn. De gramschap eens vaders heeft uwe liefde weggevaagd. Schande en ellende zouden mijn deel zijn, wanneer ik u den smart ter prooi liet. Wij hebben geen kind. Ik zal verdrukking en verlatenheid kunnen verdragen. GEORGE,» dus vervolgde zij op teederen toon, «gij zijt een goed en braaf edelman, maar uw hart heeft u bedrogen. Laten wij scheiden, gemakkelijk zal de wet u het middel aan de hand geven, om u van uwe verpligtingen jegens mij te ontslaan.»

«CLARA! dierbare CLARA!»

«Vaarwel voor altijd!»

«Neen zulk eene opoffering zal ik niet aannemen, ik zal mij tegen de gramschap van mijnen vader verzetten.»

«Daardoor zoudt gij u nogmaals aan spijt en berouw blootstellen — vaarwel mylord!»

De prins VAN WALLIS weende bitterlijk — doch liet haar gaan.

Eene maand later huwde hij CAROLINA VAN BRUNSWIJK.

Miss CLARA FITZ HERBERT bevond zich toen reeds als *novile* in een klooster van de orde van *St. Ursula*, op het vaste land.

BLADVULLING.

Toen zeker fransch geleerde in een der geschiedkundige werken van VOLTAIRE over zekere gebeurtenis eenige bijzonderheden geboekt vond, die hem geheel onbekend waren, en daarenboven geenszins der fransche natie tot eere strekten, schreef hij aan VOLTAIRE, en vroeg den philosooph van *Ferney* met veel ernst, vanwaar toch die schandelijke bijzonderheden ontleend waren.

VOLTAIRE antwoordde B: «Het was mij onverschillig, of zulke bijzonderheden geheel met de waarheid overeenkwamen, wanneer ze slechts in overeenkomst waren met het beeld, dat een schrijver van den tijd en de handelende personen wilde ontwerpen. Daarenboven moet men, voor het groote publiek schrijvende, niet zoo naauwgezet wezen, om in allen deele waarheid te willen schrijven.»

Zouden niet de schrijvers van de tegenwoordige romantische school in *Frankrijk* zich boven alles de behartiging dier les van VOLTAIRE hebben voorgesteld? Men ontwerpt zich naar verkiezing, ten einde effect voort te brengen, een beeld van deze of gene personen, en dien overeenkomstig verdicht men allerlei voorvallen en omstandigheden, en eindigt met van de geschiedenis slechts de namen der personen over te houden, en haar zelve geheel verminkt, verdraaid en vervalscht voor te stellen.

de vlijt, als hulp-onderwijzer in deze klasse, bijzondere lof en ... toegebragt.

Primair Onderwijs.

Afdeeling. Winter-Werkzaamheden. — Anatomie-Fragmenten. Eer... getuigschrift aan G. J. Scheurleer. Loffelijke melding van H. T. Oberg, ...derberg en J. D. Ebersbach. Pleister-Fragmenten. Eerste Rang. ...tuigschrift aan A. Orgelist. Loffelijke melding van P. J. Onderberg ...Majofski. Tweede Rang. Eervol getuigschrift aan F. C. de Graaf. ...melding van W. S. van Wouw. Derde Rang. Eervol getuigschrift ... Duncker. Loffelijke melding van W. J. Walter en P. H. Kornelisse. ... naar Voorbeelden. Eervol getuigschrift aan C. Muller Loffelijke ... van P. H. Blom en L. Richard. Proportiën. Eervol getuigschrift ... Zwaneveld. Loffelijke melding van N. Groeneveld en A. H. Kress. ...de Fragmenten. Eervol getuigschrift aan C. de Haan. Loffelijke ... van H. J. Meijer en T. Barriel. Zomer-Werkzaamheden. Teeke... Pleister-Fragmenten. Eervol getuigschrift aan H. J. Zimmerman. ... melding van M. A. Heijmans en N. Groeneveld. Teekenen naar ...den. Eerste Klasse. Eervol getuigschrift aan A. P. van Soest. ... melding van J. G. ter Brugge en J. D. van der Vegt. Tweede ... Eervol getuigschrift aan P. A. B. Genabeth. Loffelijke melding ... Poolman en C. J. Schouwenberg. Derde Klasse. Eervol getuig... ...n P. J. le Grand. Loffelijke melding van W. de Vos. Vierde Klasse. ... melding van J. L. Ort, H. L. Koppelman en P. C. J. Ollerman.

Scheeps-Bouwkunde.

... of hoogste Klasse. Bijzondere loffelijke melding, als hebbende ... medaille genoten, van F. D. Wattjes. Eervol getuigschrift aan ... Dijk. Loffelijke melding van J. Wopkes. Derde Klasse. Eervol ...schrift aan J. C. Ceuvel. Loffelijke melding van P. Willemse. Tweede ... Eervol getuigschrift aan W. H. van de Velde. Loffelijke melding ...nselaar. Eerste Klasse. Loffelijke melding van J. A. Boijne.

... lid der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toe... ...an Noord-Holland, zitting houdende te Amsterdam, is door Z. M. ... de heer A. W. F. Herkenrath, stads med. doct. aldaar, en zulks ... van den med. doct. H. Haakman, overleden.

...t lid der commissie van onderwijs en schoolopziener in het zesde ...an Overijssel is door Z. M. benoemd mr. H. Kronenberg, en zulks ... van den heer W. Sanders, overleden.

...ar wij vernemen, zijn door Z. M. benoemd tot burgemeester der ... Boxtel, P. van Beysterveldt, en zulks in plaats van jhr. A. F. ..., overleden; tot burgemeester der gemeente Driewege en Coudorpe, ..., en zulks in plaats van G. Nijsse, eervol uit die betrekking ont...

...ij vernemen, dat Z. M., ten gevolge van de daartoe door de be... gemeentebesturen gedane voordragten, heeft bepaald: dat er, ten ... van de gemeenten Meerlo, Lieshout en Lierop (Noord-Braband) ...aatselijke opcenten op de grondbelasting, over het jaar 1841, zul...ven worden.

...VENHAGE 22 Dec. H. M. de Koningin, vergezeld van HH. KK. HH. ...Sophie en de prinsen Alexander en Hendrik, heeft gisteren den ko... ...n franschen schouwburg met Hare tegenwoordigheid vereerd.

...CHT 22 Dec. Wij vernemen, dat eenige kisten met stukken, be... ... het syndicaat en het financie-wezen, waarbij België belang heeft, ... naar Brussel zijn gezonden. Waarschijnlijk zijn de leden Dujardin ...y, die zich naar Brussel hebben begeven, belast, om deze stukken ...ge aan te bieden; dezelve worden van Brussel terug verwacht.

(*Utr. Cour.*)

...it Wijk schrijft men van den 20 Dec.: De rivier heeft zich gezet ...en de hoogwaardsche krib, nabij Wijk; voor de stad en verder be...arts open water, en zonder drijfijs. Aan het wijksche en beusichem... ... dienvolgens eene geregelde overvaart. — Van den 21 Dec. : De ... in den zelfden staat, doch de nog open vakken worden kleiner. ...ogte des waters is 4 el. 15 d.; in de laatste 24 uren gevallen 1 d.

...eeswijk 20 Dec. Wij hebben besloten rivier, geschikt voor passage ... Van af de horde, nabij Jaarsveld, tot nagenoeg het tienhovensche ...en langs de boorden een zoom ijs; verder benedenwaarts het ijs ... Van den 21 Dec. Het ijs te Vreeswijk laat thans ook de passage ...den toe. Afgespannen rijtuigen worden thans aan het vreeswijksche ... overtrokken. ...ater 3 el. 20 d.; gevallen den 20 in de laatste 24 uren 9 d. en ...Dec. 6 d.

...AAR 19 Dec. Gisteren is alhier met het beste gevolg te water ge... ...t schooner kofschip *Cuba*, gebouwd voor rekening der heeren J. J. ... en Zoon, gevoerd zullende worden door kapitein J. Visser.

FRANKRIJK.

...IS 21 Dec. De *Constitutionnel* neemt uit het engelsche dagblad ... het berigt over uit Constantinopel, volgens hetwelk lord Ponsomby ... Palmerston den last heeft ontvangen, om, tot het bewerken eener ...ng van de uitgesproken vervallen verklaring des onderkonings van ... al zijnen invloed bij den sultan aan te wenden, en dat de brief, ...deze last vervat is, aan den divan is medegedeeld. Volgens de *Sun*, ... divan aanvankelijk zich eenigzins weigerachtig betoond; doch men ...iter den 28, dat de herroeping zoude geschieden. De zaak was ...o verre gevorderd, dat de acte van herroeping bereids was opgemaakt. ... Londonderry zou aan den sultan worden voorgesteld. De egyptische ...vangenen worden te Constantinopel gekleed en verzorgd, en verschil... van derzelver officieren zijn bevestigd in hunnen rang. Deze handel... omtrent gevangenen, die vroeger hunne hoofden zouden verloren heb... ...ordt algemeen bewonderd.

...*Courrier* deelt bijzondere brieven van Madrid mede, volgens welke ... langdurig onderhoud tusschen Espartero en den afgevaardigde uit ...ische provinciën Olano heeft plaats gehad. De heer Olano heeft bij ...genheid de grieven dezer provinciën, die hunne *fueros* geschonden ... in het breede voorgesteld. Espartero heeft derzelver optelling aan... zonder den spreker in de rede te vallen; maar toen hij had uitge... nam Espartero op zijne beurt het woord, en zeide het volgende: ...ek u wel te letten op hetgeen ik u zeggen zal. Reeds sedert lang ... de pogingen, die in de baskische provinciën, en meer bijzonder te ...oa, gedaan worden om de bewoners in opstand te brengen. Van alles ...ongaat ben ik onderrigt. Ik ken de plaatsen, waar de geheime ver...gen gehouden worden, de personen, die dezelve bijwonen, en van ...atste alle de drijfveêren en bedoelingen. Te Guypuscoa zijn dertien ... die het volk tot oproer drijven, en gij, mijnheer Olano, zijt er een ... zeg ik u voor de laatste maal, dat, in lien gij in uwe slinksche ... en intrigues voortvaart, ik mij in de provinciën begeven zal, en ...zoodanig zal weten te handelen, dat deze dertien personen, en gij ...onder begrepen, binnen de 24 uren door hunne eigene medebur...llen zijn gefusilleerd. Bedenk wel, wat ik u zeg, en deel dat ge...ijk mede aan hen, die u gezonden hebben. Dus sprekende, geleidde ...o den afgevaardigde naar de deur, en gaf eenen aide de camp bevel, ...n tot aan den uitgang van het paleis te vergezellen.

...heer Olano was zoodanig bleek, ontroerd en verslagen, dat zijne ...n hem naauwelijks herkenden, en ondersteunen moesten, om het naast...gen koffijhuis te kunnen bereiken, alwaar het eenigen tijd duurde, eer ...er tot zich zelven kwam. Denzelfden dag verliet hij Madrid en reisde ...ar Tolosa; aldaar maakte hij zijn wedervaren aan de deputatie be... ...en den volgenden morgen vertrok hij naar Bayonne; op spaanschen ...den voet niet weder durvende zetten.

...en aanzien van de versterking der hoofdstad, behelst de *Presse* eenige ...merkingen van den luitenant-generaal Alexander de Girardin, waarin, ...nderen, wordt gevraagd: Daar alle de ontwerpen, om Parijs te ver..., noodwendig uitgaan van de onderstelling, dat de stad zou worden ...st, vragen wij aan de voorstanders van het stelsel van versterkte ... of de vijand, na onze legers verslagen en verstrooid te hebben, zich ...te zoude geven, om de werken van Parijs aan te vallen, of zelfs ... omsluiten; en of hij, in plaatse van eene blokkade, die eenen om... ... 12 of 15 uren zou moeten bewaken, niet veeleer verkiezen zou ...eenigde kracht, ten noorden van Parijs, in een versterkt kamp te ..., zoodanig, dat hij de uitvallen der bezetting met kracht te keer ...aan, en tevens meester zijn zou, om het geheele land tusschen de ... de Seine en de Loire onder water te zetten, om te beletten, dat ... toevoer van levensmiddelen naar de stad geschieden kon. Als dat ..., zegt de generaal, zou het geene tien dagen duren, of men zou ...uw om capitulatie hooren opgaan.

...generaal schijnt voorbij te zien, dat, ingeval van inondatie, de toevoer van levensmiddelen veel gemakkelijker zijn zou dan anders. Door middel van vlotten of platboomde vaartuigen, zou de stad alsdan in overvloed kunnen worden verzorgd, en met te meer gerustheid, vermits de vijand zelf alsdan, door het water ingesloten, buiten staat zijn zou iets tegen den toevoer van andere kanten te kunnen ondernemen.

— Reeds sedert eenige dagen is één kabinets-koerier naar Constantinopel vertrokken, met dépêches voor den heer Pontois, houdende nadrukkelijk bevel, om tot nader order op zijnen post te blijven. Men weet, dat de heer Pontois op het punt stond naar Frankrijk weder te keeren; het schijnt dus, dat het kabinet van 29 October eenige nieuwe verwikkelingen ducht.

— Een dagblad der behoudende partij vermeldt, dat de heeren Thiers en Jaubert hunne namen hebben doen inschrijven bij die der leden van de vereeniging Barrot.

— De heer maarschalk Sebastiani heeft gisteren avond op het paleis der Tuileriën eene lange conferencie met den Koning gehad.

— Volgens officiële opgaven, is de bevolking van Frankrijk van 1700 tot 1836 op de volgende wijze toegenomen: — In 1700 bedroeg dezelve 19,669,320 zielen; in 1762, 21,769.163; in 1784, 24,800,000; in 1802, 27,349,003; in 1806, 29,107.425; in 1821, 30,461.875; in 1826, 31,858,937; in 1831, 32,569,223, en in 1836, 33,540,910. Men houdt zich thans met eene nieuwe volkstelling bezig.

SPANJE.

MADRID 13 Dec. De verkiezingen van de leden der Ayuntamientos, heden gedaan, zijn niet naar genoegen van het provisioneel bestuur. Vooral is de benoeming van den constitutionelen alcade van belang, doordien de heer Juan Sasona, die door het provisioneel bestuur als prefect van politie van zijnen post was ontzet, daartoe is gekozen. Men vreest, dat de verkiezingen voor de Cortes niet ter gunste van het bestuur zullen uitvallen.

DUITSCHLAND.

VAN DEN MAIN 16 Dec. Men spreekt van nieuwe nota's door de kabinetten van Weenen en Londen aan dat der Tuileriën gerigt. De inhoud daarvan is niet bekend, doch wel onderrigte personen meenen te weten, dat de wensch daarin is uitgedrukt, om de vriendschappelijke betrekkingen, die, met uitzondering van de vijf laatste maanden, sedert het vierde van eene eeuw tusschen de europesche mogendheden bestaan, op nieuw te bevestigen. Er zou sprake zijn, om aan Mehemet-Ali eenige concessiën te doen, die Frankrijk zou beschouwen als alleen om zijnent wille geschied, hetgeen te gelijker tijd aan het hof der Tuileriën het middel zou geven, om de zoo eerzuchtige fransche natie geheel tevreden te stellen.

STADSNIEUWS.

De gecommitteerden tot de directie der wegen en vaarten, tusschen de zes Noord-hollandsche steden, hebben ter kennisse der belanghebbenden gebragt, dat de negende en laatste uitloting van acht stuks Schuldbekentenissen, ieder groot *f* 1,000, uit de negotiatie van *f* 80,000, ten behoeve van de bovengemelde wegen en vaarten, goedgekeurd bij Zr. Ms. besluit van 6 Oct. 1828, n°. 19, op den 29 Nov. 1839 plaats heeft gehad, en dat de overig gebleven acht stuks, zijnde: n°. 13, 20, 23, 30, 32, 46, 52 en 56, in de maand Jan. e. k. aflosbaar zijnde, de aflossing van dezelve, met bijbetaling der verschenen renten, tegen overgifte der Schuldbekentenissen, te beginnen met den 4 Jan. 1841, dagelijks, zaturdag, zon- en feestdagen uitgezonderd, ten kantore van den heer stedelijken ontvanger zal plaats hebben.

De thermometer van Fahrenheit aan het stads waterkantoor, teekende heden de navolgende graden van koude:

23 December,	des	morgens	ten	8	ure	22 graden.
»	»	»	»	9	»	» »
»	»	»	»	10	»	23 »
»	»	»	»	11	»	24 »
»	»	middags	»	12	»	25 »
»	»	namiddags	»	1	»	27 »
»	»	»	»	2	»	28 »
»	»	»	»	3	»	29 »
»	»	»	»	4	»	28 »

De criminele regtbank in Holland heeft op den 23 Dec. het vonnis der arrondissements regtbank te Hoorn, dd 4 Sept., waarbij S. T....... is vrijgesproken van het haar ten laste gelegde wanbedrijf van laster, vernietigd, en, op nieuw regtdoende, haar ontslagen van alle regtsvervolging te dier zake.

Aangekomen en gelogeerd in het *Hof der Nederlanden*, Doelenstraat: C. G. Unkart, koopman, Philadelphia; J. S. Mann, koopman, Lubeck.

In de *Star*, Nes: mad. Blondelle, geb. Caire, Brussel.

In de *Zon*, Nieuwendijk: Roelofs, luitenant bij de kurassiers, Leyden; K. G. Zocher, architect, Haarlem.

BEVALLEN. 20 Dec. B. G. Sanders, geb. Boohous, D. — 21 Dec. J. C. Visser, geb. Bönning, Z. — 22 Dec. H. D. Uhlenbroeck, geb. Hartman, Z. M. H. van Essen, geb. Evelein, D.

OVERLEDEN. 18 Dec. J. van Teffelen, wed. H. Plekke, 46 j. — 19 Dec. J. B. Knuijt, 27 j. — J. Steijn, 35 j. — J. M. Heijbroek, geb. Weurman, 67 j. — 20 Dec. A. M. Leliman, 22 j. — 21 Dec. Het kind van P. Salm.

Beursprijzen der Effecten.

AMSTERDAM, 23 Dec. 4½ Ure.

OMSCHRIJVING DER EFFECTEN.	volg. de Soct. tot nut des Obligatie-handels. van	tot	gebleven.	volgens de Effecten-Societeit. laagste.	hoogste.	gebleven.
NEDERL.... Werk. Schuld... à 2½	49¾	50¼	50	$49\frac{15}{16}$	50	$\frac{15}{16}$
Dito . . . . . » 5	96½	97¼	96¾	96¾	97	96¾
Uitgest. dito . . »	»	»	»	»	»	»
Kansb. . . . . . » *f*	21¾	22	$\frac{13}{16}$	$21\frac{13}{16}$	⅞	$\frac{13}{16}$
Amort. Syndic. » 4½	86½	¾	½	86½	⅝	»
Dito . . . . . » 3½	71	¼	»	»	»	»
Hand. Maatsch. . » 4½	161¾	163¼	162¾	162	163	162¾
O. I. Leening . » 5	93¾	94¼	94	$93\frac{15}{16}$	94⅛	$93\frac{15}{16}$
Spoorw. Haarl. . »	»	»	»	»	»	»
Dito Rijn- . » 4½	»	»	»	»	»	»
FRANKR... Inschr. G. B. . » 3	»	»	»	»	»	»
ENGEL...... Dito . . . . . » 3	»	»	»	»	»	»
SPANJE.... *Ardoin's* . . . . » 5	21¾	22¼	22	22	$22\frac{1}{16}$	$22\frac{1}{16}$
Dito onbep. . » 5	»	»	»	»	»	»
Passive . . . . . »	»	»	»	»	»	»
Deferred . . . . »	»	»	»	»	»	»
PORTUGAL. Oblig. te Lond. . » 3	»	»	»	»	»	»
NAPELS.... Cert. *L.* & *B.* . . » 5	»	»	»	»	»	»
Dito *F.* & *C°.* » 5	»	»	»	»	»	»
RUSLAND.. 1798, 1816. . » 5	103¾	104¼	104	104	»	»
1828, 1829. » 5	103½	104	103¾	»	»	»
1831, 1838. » 5	»	»	»	»	»	»
Inschr. Assign. . » 6	»	»	»	»	»	»
Cert. dito. . . » 6	»	»	»	»	»	»
POLEN...... Aand. à fl. 300. . » *f*	»	»	»	»	»	»
Dito à fl. 500. . » »	»	»	»	»	»	»
OOSTENR.. Metaliek . . . . » 5	103	¼	⅛	103⅛	»	»
Weenb. *G.* & *C°.* » 5	»	»	»	»	»	»
Dito . . . . . » 4	»	»	»	»	»	»
BRAZILIE.. Dito dito . . » 5	74¾	75¼	75	»	»	»

BEURSBERIGT.

Bij eenige affaire in Integralen, leverde de markt in hollandsche fondsen heden weinig bijzonders op, en meerendeels bleven derzelver prijzen nagenoeg geheel als gisteren. In de Aandeelen Handel-Maatschappij was weder vrij veel handel, en derzelver prijs, die op 162 opende, steeg tot 163, en bleef, nagenoeg gedurende de geheele beurs, tusschen deze uitersten dobberen.

In vreemde fondsen ging weinig om. De Ardoins waren iets flaauwer. De andere prijshoudend. De 4 pCt. Russen zijn 86½, ¾ gedaan.

Brazilië à £ 200. 72½. Columbia 1ste Leening, à £ 100. 15¾, 16 Dito 2de Leening, à £ 100. 15¾. Nieuwe Mexico Uitgest. 9¼. Coupons Ardoins 17⅝, ⅜.

Koers van het Geld: Beleening 4. Prolongatie 4. Wissel-Disconto 3 pCt.

PRIJZEN TEN 5 URE: Integralen $49\frac{15}{16}$, 50. Kansb. *f* $21\frac{13}{16}$. Handel-Maatsch. 162¾. Ardoins à £ 85. 5 pCt. 22 à $\frac{1}{16}$.

Heden zijn 250 pakken Java TABAK verkocht.

104/1 en 16/2 booten beschadigde Zantische KRENTEN, 22 December in veiling, zijn verkocht van *f* 21¾ tot *f* 28½.

GRANENMARKT.

23 December.

Heden nog verkocht: 128 ℔ n. bonte Poolsche *Tarwe* *f* 300; 121 ℔ Pruissische *Rogge* *f* 176.

Boekweit prijshoudend: 117 ℔ nieuwe Bredasche *f* 193.

Kool- en *Lijnzaad* zonder handel.

Raapolie Ordinair *f* 46½. Vliegend *f* 45¼. Volgbr. *f* 48. P°. Mei 1841 *f* 43¾, 44, 43¾; Sept. en Oct. *f* 42½.

Lijnolie Ordinair *f* 32½. Vliegend *f* 31½ à ¾. P°. Februarij *f* 32 à ½; Maart *f* 32¼ à ½; Mei *f* 32½ à ¾.

Hennepolie Ordinair *f* 35.

Raapkoeken pr. 1,040 st. *f* 72 à 76. — *Lijnkoeken* pr. 104 st. *f* 9¼ à 12¼.

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

LONDEN, 19 Dec.

(*Over Parijs.*)

Consols op tijd 3 pCt. 89. Columbia 2de Leen., 6 pCt. 24. Mexico 1837 5 pCt. 28¼. Denem. 3 pCt. 78. Rusland 5 pCt. 113½. Ardoins m c. 5 pCt. 23⅞. Passive 5⅞. Deferred 12⅛. Portugal 5 pCt. 33⅛. Dito 3 pCt. 21¼. Holland 2½ pCt. 51. Dito 5 pCt. 97¾. Dito O. I. 5 pCt. 94½.

PARIJS, 21 Dec.

Inschr. op ult. 5 pCt. 111.20. Dito cont. 5 pCt. 111.10. Dito op ult. 3 pCt. 77.20. Dito cont. 77.10. Bank-Actiën fr. 3335. Bank Lafitte fr. 1075. België 5 pCt. 97¾. Dito 3 pCt. 70. Ardoin 5 pCt. 24. Passive 5¾. Portugal 3 pCt. 21. Napels, Falc. 5 pCt. 101.20. Holland 2½ pCt. 52. Haïti fr. 592.50.

De prijsverbetering der rente van ll. zaturdag voornamelijk veroorzaakt zijnde, doordien men scheen overtuigd te zijn, dat het gouvernement de versterking van Parijs, zoo al niet geheel opgeven, ten minste zou uitstellen, waardoor men zonder leening in de uitgaven zou hebben kunnen voorzien; daar men evenwel heden wist, dat de meerderheid der kamer zich voor de uitvoering dier versterkingen, volgens het plan van den heer Thiers, verklaarde, gaf zulks weder aanleiding tot verschillende verkoopen, waardoor de prijzen zich niet konden souteneren, en ten slotte iets flaauwer bleven; de 3 pCt. openden op 77.60, en bleven 77.20, en de 5 pCt. gingen van 111.40 terug tot 111.20. In de vreemde fondsen was weinig variatie; de Ardoins bleven op 23⅞ à 24.

Na de beurs: 3 pCt. 77.17½.

Wisselk. Amst. 1/m 209½; 3/m 208½.

ANTWERPEN, 22 Dec.

België 5 pCt. 96½. Dito 4 pCt. 88½. Dito 3 pCt. 68¾. Metaliek 5 pCt. 107¼. Loten fl. 500. *f* 840. Dito fl. 250. 345. Polen Loten fl. 500. *f* 139½. Dito fl. 300. *f* 130. Nassau Loten 22. Darmst. Loten 24¾. Brazilië 5 pCt. 75⅛. Ardoins 22. Uitgest. 6. Denemarken 3 pCt. 76¾.

Ofschoon heden noch de koersen van Londen, noch die van Parijs bekend waren, was de stemming der beurs flaauwer; de Ardoins openden op 22⅛, daalden tot 21⅞, en bleven $21\frac{15}{16}$. Premie 1/m 22 d. 1. Coupons 18. De 3 pCt. belgische fondsen waren aangeboden à 68½, en bleven 68¼ g.

BRUSSEL, 22 Dec.

De handel was ook heden van weinig belang, doch over het geheel was de stemming iets flaauwer; de 3 pCt. belgische fondsen bleven 68½. Ardoins $22\frac{1}{16}$, 22.

BERLIJN, 19 Dec.

Pruiss. Leen. 4 pCt. 99½. Dito Loten 78⅛. Metaliek 5 pCt. 107½. Bank-Actiën 1140. Rusland Hamb. 5 pCt. 105½. Dito Londen 5 pCt. 110. Dito 1831 en 1833. 5 pCt. 100⅝. Polen Loten fl. 500. 77¼. Dito fl. 300. 71¼. Holland 2½ pCt. 47½.

Wisselk. Amst. k. 138⅜, 2/m 137¼.

FRANKFORT A/M, 20 Dec.

De koersen van Weenen en Parijs lager komende, waren ook alhier de prijzen der fondsen meerendeels iets flaauwer. In Integralen, welke ⅛ daalden, was de handel zeer geanimeerd.

WEENEN, 16 Dec.

Metaliek 5 pCt. 106⅝. Bank-Actiën *f* 1652. Loten fl. 250. *f* 112¼.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Scheepstijdingen.

Het schip Hoppet, Kapt. Sjöholm, van Antwerpen naar Croonstad, was den 11 Dec. in de bogt van Dolgoinos en Kareinos ingevrozen; nog 5 schepen waren in het losse ijs gezien, doch dezelve waren naar zee teruggekeerd.

Gedurende de maand Nov. zijn de Sond gepasseerd: 904 schepen, waaronder 39 Hollandsche, als: 37 van de Oostzee, en 2 van de Noordzee komende.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL 22 Dec. O. Z. O. — Low, Metamora, Alexandria. T. de St. Rotea, Santa Rita; Faro. J. Lucas, Augusta Cathinca, Dantzig. J. H. de Boer, Johanna Catharina, dito. N. P. Clause, Mathilda, dito. Geene postschuit gevaren. Texel is vol drijfijs.

VLIE en TERSCHELLING, geene lijsten aangekomen.

HELVOET 22 Dec. O. Z. O. — Gisteren nog: H. A. Kleinsorgen, Helena Geertruida, Riga. W. Mollmark, Tvende Söstre, Nyburg, dezelve zijn alhier op de haven gekomen. De stroom drijft vol ijs.

BRIELLE 22 Dec. O. — Niets. De rivier drijft vol ijs.

MAASSLUIS 22 Dec. O. — Niets. De stroom drijft vol ijs.

VLISSINGEN 20 Dec. Kramer, Industrie, Riga n. Antwerpen.

CETTE 13 Dec. Holle, Liebau, Marseille. Hagberg, Nancy, dito; het eerste om eene lading voor Rotterdam, en het tweede voor Antwerpen in te nemen.

DUINKERKEN 17 Dec. Tobbens, Diana, Hull.

OOSTENDE 20 Dec. Jongebloed, Diana, Riga. — 21 Dec. Backman, Urania, Gothenburg. Whitecombe, Soho (S), Londen n. Antwerpen.

CUXHAVEN 19 Dec. Sinn, Carolina, Havana n. Hamburg.

UITGEZEILD.

HAVANA 14 Nov. Fertig, Eliza, Antwerpen.

HANDELBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

HAVRE 19 Dec. KATOEN. Deze week is niets aangevoerd; verkocht zijn 5,165 balen, als: 2,028 Louisiana van fr. 65 à fr. 92; 1,302 Mobile van fr. 68 à fr. 86.50; 1,357 Georgia van fr. 68 à fr. 86; 326 Floridas van fr. 69 à fr. 81.50; 104 Fernambuck van fr. 107 à fr. 112.50; 48 Tinevelly van fr. 65 à fr. 67. De vraag was redelijk levendig, en de prijzen hebben goed stand gehouden. — SUIKER. 400 vaten zijn tot fr. 65.50 voor de goede 4de soort, en 930 zakken Bourbon tot fr. 64.25 afgedaan. — KOFFIJ met zeer weinig handel, doch zonder dat de prijzen gedaald zijn: 126 balen Haïti zijn tot fr. 54⅜ fr. entr., en 62 balen Rio tot fr. 51¼ fr. entr. verkocht. — INDIGO. Slechts 2 kisten Bengaalsche zijn tot fr. 12.15, en 4 ser. Carraccas tot fr. 6 oons. verkocht.

ANTWERPEN 22 Dec. PAARDENHAAR. 80 ser. min of meer beschadigde Americaansche zijn in veiling van fr. 1 à fr. 1.12 centim. per ½ kilo verkocht. — VRUCHTEN. 950 kisten Messina Citroenen zijn in veiling van

fr. 12.50 à fr. 13, en 681 kisten M…s'na Oranjeappelen van fr. 16 à fr. 16½ per kist verkocht,

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

DENDERMONDE 21 Dec. Witte *Tarwe* f 14 à f 13; roode f 14.10 à f 13. *Rogge* f 8 à f 7.10. *Haver* f 6 à f 5½. *Raapolie* f 69. *Lijnolie* f 55 à f 55½. *Hennepolie* f 55. *Koolzaad* f 20 à f 21. *Lijnzaad* f 16 à f 17.

Kunsten en Wetenschappen.

IETS OVER DE FINANCIëLE AANGELEGENHEDEN VAN HET RIJK, te *'s Gravenhage* en *Amsterdam*, bij de GEBROEDERS VAN CLEEF, 1840; 46 bladzijden met 5 tabellen.

(*Vervolg en Slot van ons vorig Nommer.*)

De residentiën of provinciën op Java zijn verdeeld in regentschappen en deze in districten, van vier- tot ongeveer veertig duizend bewoners bevattende, en, voor zoo verre die tot de koffijteelende districten behooren, een geëvenredigd aantal picols koffij opleverende. Men kieze nu ten voorbeeld een district, hetwelk 6,000 picols koffij gemiddeld jaarlijks opbrengt.

Zoo het vruchtgebruik van zulk een district aan een' contractant werd afgestaan, tegen een' te conveniëren prijs, en onder bepaling, dat die voldaan zal moeten worden in koffij, door middel van de handel-maatschappij, in consignatie, op dezelfde voorwaarden als de gouvernements producten, naar Nederland te zenden, dan zal op die wijze een beschikbaar inkomen worden verkregen, en dit kunnen strekken ter betaling eener rente en aflossing van een geëvenredigd kapitaal, op zulk een district genegotiëerd en daarvoor verbonden.

De landbouw in alle die districten is voor zeer groote uitbreiding vatbaar: den contractant moet daartoe het regt worden toegekend, en de vrije beschikking over dat meerdere overgelaten worden, tegen afstand van een gedeelte daarvan aan het gouvernement.

Zoo nu van een district, 6,000 picols koffij opleverende, jaarlijks betaald wordt in koffij f 150,000, zal daarop een kapitaal genegotiëerd kunnen worden van 2½ millioen gulden, en daarvan 5 pCt. rente, en het overige als aflossing jaarlijks kunnen worden toegezegd.

De rente-betaling en aflossing van dit kapitaal, verdeeld in actiën van f 1,000 ieder, zou bovendien door het rijk, bij wettelijke bepalingen, moeten worden gequarandeerd, onder toezegging, dat, zoo aan de gestipuleerde voorwaarden niet werd voldaan, die obligatiën ten allen tijde, voor zoo ver het onafgeloste gedeelte betrof, tegen 5 pCt. inschrijvingen op het Grootboek zouden kunnen worden verwisseld.

Die obligatiën zouden alsdan hier te lande verkrijgbaar kunnen worden gesteld tegen inschrijvingen op het Grootboek of tegen indische schuld, en andere 5 pCt. rentende effecten ten laste van den staat, of wel, die obligatiën zouden kunnen worden verkocht, en daarvoor genoemde effecten worden ingekocht en vernietigd.

Het behoeft geen betoog, dat zulk eene obligatie, op een executeerbaar effect gehypothekeerd en op de voorgestelde wijze gewaarborgd, van hooger waarde zijn moet, dan de gewone staatsschuld. Wat toch zou van deze worden, zoo eenmaal het eiland Java werd verloren? Er bestaat zelfs weinig vrees, dat zelfs in zulk een geval, de houders van aandeelen dier schuld inschrijving op het grootboek verlangen zouden, daar men niet kan aannemen, dat een vijand het verband, wettiglijk op eenig district gelegd, niet zou respecteren. Tot bewijs daarvan kan strekken, dat de meeste plantaadjes te Suriname met groote schulden zijn bezwaard en de geldschieters, hier te huis behoorende, hunne plantaadjes door een' administrateur doen beheeren. Wat nu anders is een district op Java, dan eene plantaadje, door ingezetenen van het rijk beleend en daarvoor verbonden? De kolonie Suriname is twee maal door de Engelschen genomen, en altijd zijn die verbanden geëerbiedigd, evenzeer als in Berbice, Essequebo en Demerary, en waarom zou zulks dan op Java minder het geval zijn?

Maar gesteld (om de vooronderstelling tot het geheel onwaarschijnlijke te vervolgen) dat alles had geen plaats, de vijand weigerde die verbanden te erkennen, dan nog zou de geldschieter, gelijk reeds is aangemerkt, van geene slechter conditie worden, dan hij anders geweest zou zijn, had hij zijne inschrijvingen op het grootboek behouden, daar hij die voor het nog onafgeloste gedeelte terug bekomen kan, en evenmin — het gouvernement: integendeel, hetzelve zou, zelfs dan nog, zoo veel minder te betalen hebben als er reeds schuld zou zijn afgelost. Dan er bestaat geen de minste grond, gelijk gebleken is, om zulk eene handelwijs als waarschijnlijk aan te nemen, en al moest dus het eiland worden afgestaan, dan nog zou de wettigheid der verbanden worden erkend. Hoe toch zou men den contractant van de verpligting kunnen ontslaan, om de bedongen inkomsten te betalen aan hem, dien hij zulks verschuldigd was? Of zou men deze verbindtenis almede ter zijde schuiven, en derhalve het regt van grondeigendom, dat tot dus verre in alle oorlogen in de koloniën is geëerbiedigd, ter zijde stellen?

De zaak is derhalve, niet alleen uitvoerlijk, dit wordt bewezen door de veelvuldige contracten van gelijksoortigen aard, reeds op Java gesloten, maar zij levert tevens een' grooten waarborg op voor de bezitters van het effect, en is voor den staat met weinig gevaren verbonden. Het is zelfs zeer wel mogelijk, dat zoo eenmaal deze effecten aan de beurs een' geregelden koers zullen hebben erlangd en boven pari mogten staan, voor volgende leeningen geene guarantiën zullen worden gevorderd, evenmin als die voor de West-Indiën zijn verleend.

Dat door zulke contracten, de inkomsten van het gouvernement, in den eigenlijken zin althans, niet dadelijk worden vermeerderd, evenmin als verminderd, behoeft geen betoog; want of die koffij voor rekening van de contractanten wordt overgevoerd tot betaling van de rente en aflossing, dan of die voor rekening van het gouvernement overgezonden wordt, maakt geen verschil. Alleen wordt op die wijze het gegronde vooruitzigt verkregen, dat, zoo overhoopt Java mogt worden verloren, ook de nationale schuld met zoo veel zou worden verminderd, als daarop aan kapitaal op de voorgestelde wijze zou zijn gevestigd, en dit, voorwaar, is eene zaak van geen gering aanbelang in onzen tegenwoordigen toestand.

Dat het al verder op Java aan geene menschen zal ontbreken tot het aangaan van zulke contracten genegen, behoeft niet te worden betwijfeld, daar dezelve het vooruitzigt openen van binnen zeer weinige jaren een zeer aanzienlijk fortuin, nagenoeg zonder risico, te kunnen verwerven, en zelfs zonder dat daartoe, in de meeste gevallen, een groot kapitaal wordt vereischt.

Het gouvernement bezit reeds op Java 900,000 picols koffij. Daarop alleen zouden 375 millioenen kapitaal kunnen worden gevestigd, en op de overige gronden, zoo op Java als in onze overige bezittingen, welligt nog een gelijk bedrag: zoodat er in het vervolg van tijd welligt 750 millioenen schuld op Indië zouden zijn over te dragen. Dan al wilde men dit voorloopig maar stellen op 300 millioenen, dan nog zou daardoor de staat reeds van een naamwaardig gedeelte zijner schulden zijn ontlast.

De wijze, waarop Indië thans bestuurd wordt, zou daardoor tevens geene noemenswaardige verandering ondergaan. Alleen zouden de districten beheerd worden door contractanten, in plaats van gouvernements ambtenaren; blijvende echter de politie en het toezigt over den Javaan aan 's gouvernements ambtenaren voorbehouden, gelijk zulks thans plaats heeft in de Ommelanden van Batavia, waar de gronden geheel alodiaal zijn. De verandering zou dus eigenlijk daarin bestaan, dat met dit ontwerp de contractanten den landbouw zouden kunnen uitbreiden in hun eigen belang, tegen afstand van een billijk aandeel van het voordeel daarvan aan het gouvernement; terwijl hetzelve na verloop van 25 jaren de volle vruchten der verbetering plukken zou. Thans moeten die uitbreidingen geschieden door gouvernements ambtenaren, die daarvan wel eenig voordeel genieten, maar geenszins zulk een voordeel, als de contractant daarvan verwachten kan.

Nog verdient te worden opgemerkt, dat, daar de schuld binnen 50 jaren zou zijn afgelost, er ten minste tweemalen in eene eeuw, gelegenheid bestaan zou, om zich van eene gelijke schuld van 300 millioenen, zoo de noodzakelijkheid het vorderen mogt, te ontdoen, en derhalve ook voor de toekomst aan den staat een hulpmiddel zou zijn voorbehouden, waarop buiten Nederland geene andere natie bogen kan.

De aflossing der schuld, op de voorgestelde wijze, zou de gouvernements-inkomsten van Indië met ongeveer 3 millioenen jaarlijks verminderen: dan wij hebben reeds doen zien, dat, de handel-maatschappij afbetaald wordende, op eene meerdere ontvangst van 8 millioenen kan worden gerekend. Zoo daarvan 5 à 6 millioenen voor het thans bestaande te kort worden bestemd, zouden er 2 à 3 millioenen voor de onderwerpelijke aflossing overblijven, die wel niet dadelijk benoodigd zullen zijn, en daar de baten in Indië ieder jaar toenemen, zal het fonds ter aflossing, tijdig genoeg, op 3 millioenen gebragt kunnen worden, en er dan nog 6 millioenen ter dekking van de bedoelde te korten overblijven.

Tot zoo verre de schrijver.

Welligt is deze brochure, in verband met den staat onzer finänciën, de belangrijkste, die immer van de vaderlandsche drukpers is uitgegaan. Wij matigen ons over het door of van wege den graaf van den Bosch voorgestelde middel van schulddelging geen oordeel aan; maar kunnen ons niet wederhouden te betuigen, dat deze zaakkundige en vindingrijke staatsman, door de uitgave van dit kleine, maar gewigtige werk eene nieuwe dienst aan het vaderland bewezen heeft. Welke ook de uitslag moge zijn der overwegingen, waartoe dat werk aanleiding zal geven, voorzeker zullen de middelen, daarin voorgesteld, niet ter zijde gelegd worden, dan na het rijpste onderzoek en de volkomenste overtuiging, dat zij niet vatbaar zijn om ten uitvoer gelegd te worden.

Men verneemt met belangstelling, dat de maatschappij *Arti et Amicitiae* besloten is, op hare doorloopende tentoonstelling van schilderijen en kunstwerken toe te laten: werken van buitenlandsche meesters en ook van nederlandsche meesters, hoewel niet zijnde leden der maatschappij.

De COMÉDIE, *mêlée de couplets*, van ARNOULT *et* FOURNIER: UN SECRET, is gisteren avond met groote voldoening in den franschen schouwburg voor de eerste maal gespeeld. De fabel van het stuk wekt in hooge mate de belangstelling op. Bijzondere toejuiching verwierven de heeren Lamarre en Monval. Mme Chateaufort speelde hare minder beteekenende rol met bekwaamheid. Ook de heeren Delvil en Prague droegen de hunne niet onverdienstelijk voor. Schitterend van ongekunsteld gevoel, eenvoud en waarheid was mad. Delvil, die de eigenlijke hoofdrol in het stuk vervult. Deze lieftallige, nog jeugdige actrice maakt merkbare vorderingen, en toonde in dezen op nieuw, dat, en hoe innig zij grootsche gevoelens begrijpt, en hoe veel aanleg zij heeft, om ook hevigheid van hartstogt door stem en gebaren, altijd zonder ophef of overdrijving, als naar het leven te schilderen. Door een herhaald, ofschoon voor het publiek niet hinderlijk zacht hoesten, wekte mad. Delvil bij velen bezorgdheid op, daar het bekend was, dat hare gezondheid niet boven allen twijfel is. Bij volgende voorstellingen van dit stuk zal men haar, uit dien hoofde, het couplet, dat zij te zingen heeft, en met zoo veel gevoel als smaak voordroeg, gaarne zien weg laten. Het geheele publiek stelt haar te veel op prijs om niet gaarne alles vermeden te zien, wat hare spoedige en geheele herstelling zou kunnen verhinderen. — Men heeft alle reden, om te verwachten, dat eene herhaling van dit stuk, en de opvoering van andere stukken van dien aard, het publiek in dezen schouwburg weder vergrooten zal, die, door den zamenloop van afleidende gebeurtenissen en omstandigheden, eenen tijd lang, met de andere schouwburgen, het nadeel van minder bezocht te worden heeft te dragen gehad.

Gisteren avond werd in den italiaanschen schouwburg het concert gegeven van den heer Irenée Barthe. Het auditorium was weinig talrijk, tot verbazing van hen, die hetzelve uitmaakten; immers de verdienste van den beroemden pianist, en de verscheidenheid van het programma, zouden, dacht men, alle voorstanders der toonkunst hebben aangespoord, om dezen echt muzijkalen avond niet te verzuimen. De heer Barthe heeft zijnen roem volkomen gehandhaafd. De muzijkstukken van onderscheidene in bewerking en genre uiteenloopende componisten zijn uitmuntend door hem voorgedragen. Vooral blonk zijne bekwaamheid uit in het septuor van Hummel en de fantaisie van Thalberg op *la Prière de Moïse*. Hij draagt alles met gevoel, smaak, en in verheven stijl voor; terwijl zijne vlugheid den toehoorder dikwijls in bewondering brengt. Ook werd hij telkens met toejuiching als overladen. Behalve dezen virtuoos, hebben zich de heeren Tuijn en Delvivo voor den zang, en de heer Koning op de viool doen hooren, en door hunne voordragt den luister van het concert verhoogd. Ten slotte droeg mad. Barthe eenige romances voor.

De heer Laconi, italiaansch taalmeester van HH. KK. HH. den prins en de prinses van Oranje, wiens uitmuntende leerwijze, en, ook door grondige bekendheid met de fransche taal, bijzondere geschiktheid tot onderwijs, te 's Hage eenen welverdienden roem hebben verworven, is, naar wij vernemen, hier aangekomen, in het voornemen, om zich alhier te vestigen. Wij gelooven vooral den beoefenaren der zangkunst hier ter stede eene dienst te doen met zulks te berigten. De heer Laconi is, zoo wij vermeenen, gelogeerd in het hôtel *de Star*, in de Nes.

Advertentiën.

Schouwburgen, Concerten, enz.

Bij de Redactie zijn ontvangen, voor de nagelaten betrekkingen van … met de pink *de Vrouw Petronella* verongelukte Scheveningsche visscher… van E. v. E. f 20. Totaal f 47.85.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUIS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR.

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAARDT